

UNIVERZITA KARLOVA V PRAZE
Fakulta sociálních věd
Institut mezinárodních studií

PROTOKOL O HODNOCENÍ BAKALÁŘSKÉ PRÁCE
(Posudek vedoucího)

Práci předložil(a) student(ka): **Adina KOZOVÁ**

Název práce: **Etnografická komise v Liberci na pozadí německé „völkisch“ ideologie**

Vedoucí práce (u externích vedoucích uveďte též adresu a funkci v rámci instituce):
PhDr. Miroslav Kunštát, Ph.D.

1. **OBSAH A CÍL PRÁCE** (stručná informace o práci, formulace cíle):

Předložená práce se zabývá jednou z důležitých komisí, které v letech 1940-45 působily při Sudetoněmeckém ústavu pro výzkum a země lidu v Liberci (Sudetendeutsche Anstalt für Landes- und Volksforschung, SALV), tj. komisí etnografickou. Ta v tomto období ve své práci aplikovala širší „völkisch“ ideologii ve službě uchování a rozvíjení „národní substance“, a to i s cílem potvrdit primát německé kultury v českých zemích, resp. doložit od ní odvozený, nesamostatný charakter kultury české, a tak podpořit legitimizaci nacisty plánované germanizace, resp. dle jejich pojetí (re-)germanizace obyvatelstva českých zemí po 2. světové válce (*Umvolkung*). Autorka především hledala odpověď na otázku, jak se etnografické komisi při SALV dařilo přispívat k realizaci vizí „völkisch“ ideologie, přičemž původně tak chtěla učinit i na zcela konkrétním příkladu vytvoření a prosazování tzv. obnoveného kroje (*Trachtenerneuerungsbewegung*), který měl být charakteristický pro německé sídelní oblasti, avšak zbaven prvků, které svědčily i prolínání s českou lidovou kulturou.

2. **VĚCNÉ ZPRACOVÁNÍ** (náročnost, tvůrčí přístup, argumentace, logická struktura, teoretické a metodologické ukotvení, práce s prameny a literaturou, vhodnost příloh apod.):

Pro formát bakalářské práce se jedná o poměrně náročné téma – náročné na heuristiku i na schopnost kombinovat a interpretovat různé vědní přístupy (zde historie, etnografie/etnologie, dějin politických ideologií a také dějiny pojmů ve smyslu *Begriffsgeschichte*, předpokládající schopnost identifikovat a interpretovat závazné dobové narativy). Těmto nárokům samozřejmě nebylo možné ve stručné bakalářské práci zcela dostát, řada problémů byla tudíž jen naznačena, třeba význam césur let jako 1938 (připojení pohraničí k Říši) či 1945 pro charakter genuinně „sudetoněmeckých“ etnografických výzkumů. Zejména recepce „völkisch“ kontaminované etnografie po r. 1945 byla pouze naznačena a u některých etnografů měla a mohla být rozvedena trochu podrobněji, neboť literatura a prameny k tomu existují. Pro svoji práci autorka využila poměrně reprezentativní, pro bakalářskou práci dostačující korpus pramenů a literatury

3. **FORMÁLNÍ A JAZYKOVÉ ZPRACOVÁNÍ** (jazykový projev, správnost citace a odkazů na literaturu, grafická úprava, formální náležitosti práce apod.):

Jazykový projev patří ke slabším stránkám předložené práce: autorka např. neumí pracovat s přechodníky, a přesto je opakovaně používá, práce obsahuje četné překlepy a podle všeho neprošla závěrečnou jazykovou revizí. Způsob citací a odkazů odpovídá požadované normě.

4. **KONTROLA ORIGINALITY TEXTU**

Prohlašuji, že jsem se seznámil/a s výsledkem kontroly originality textu závěrečné práce v systému:

[X] Theses [X] Turnitin [ ] Ouriginal (Urkund)

Komentář k výsledku kontroly: „Overall similarity“ 14% (Turnitin) se týká především bibliografických citací, Theses 3%.

4. STRUČNÝ KOMENTÁŘ HODNOTITELE (celkový dojem z bakalářské práce, silné a slabé stránky, originalita myšlenek, naplnění cíle apod.):

Práce nabízí užitečný přehled dané problematiky, práci etnografické komise SALV však autorka mohla lépe zasadit do kontextu práce ostatních komisí a lépe vymezit, jak se příslušný obor pěstoval na příbuzných a zde i personálně souvisejících pracovištích v protektorátu (Německá univerzita v Praze, resp. Nadace R. Heydricha tamtéž), respektive v Říši. Větší pozornost měla věnovat i poválečným personálním i metodologickým kontinuitám na německých univerzitách (např. v případě autorkou zmíněného J. Haniky na LMU v Mnichově) či na půdě Künzigoova Institutu für ostdeutsche Volkskunde ve Freiburgu/Br. v jeho rané fázi či v Deutsche Gesellschaft f. Volkskunde. Zmínit bylo naopak možno i zjištění, že řada autorů shledává v ideologicky kontaminovaném „Landes- und Volksforschung“ (především v pracích R. Kötzhkeho) i pozitivní metodologické inovace, především v důrazu na interdisciplinární nasvícení zkoumané materie.

5. OTÁZKY A PŘIPOMÍNKY DOPORUČENÉ K BLIŽŠÍMU VYSVĚTLENÍ PŘI OBHAJOBĚ (jedna až tři):

V rozpravě by autorka např. mohla rozvést, zda v předválečné době, či evtl. ještě během války existovaly kontakty mezi českými a sudetoněmeckými etnografy (případně společné projekty).

6. DOPORUČENÍ / NEDOPORUČENÍ K OBHAJOBĚ A NAVRHOVANÁ ZNÁMKA

Předloženou bakalářskou práci Adiny Kozové doporučuji k obhajobě a navrhuji její klasifikaci stupněm „B“.

V Praze 3. září 2024

(PhDr. Miroslav Kunštát, Ph.D.)